

Oficiální připomínky LEX z.s. k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů

V Praze dne 24. 03. 2024

Vztahuje se k č.j.:
MV- 33571-4/OBP-2024
Počet listů: 6

K rukám ministra vnitra ČR
Víta Rakušana

prostřednictvím
Vlastimila Jirouše
(vlastimil.jirous@mvcr.cz)

Vážení,

Na základě materiálů zveřejněných v VeKLEP dne 15. 3. 2024 vám zasíláme oficiální připomínky k návrhu zákona o zbraních a střelivu. Za LEX z.s. je v případě projednávaného návrhu oprávněn jednat člen představenstva

Jakub Smetánka [REDACTED] email: jakub.smetanka@gunlex.cz)

S pozdravem

Ing. Jakub Smetánka MPA
Viceprezident LEX z.s.

PŘIPOMÍNKA 1:

Obecně k podanému návrhu zákona:

Navrhujeme, aby předkladatel navrženou novelu zákona o zbraních stáhnul z připomínkového řízení, a to minimálně do doby, kdy bude kompletně uzavřeno vyšetřování případu sériové masové vraždy z prosince 2023 v Klánovickém lese a na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy.

Odůvodnění:

V mnoha svých mediálních výstupech ministr vnitra správně uvedl, že pachatel je pouze jeden, že je mrtev a že není správné a žádoucí viktimizovat legální držitele a prodejce zbraní. Tento návrh však postupuje zcela opačně.

Daný návrh novely zákona se odkazuje na události sériové masové vraždy z prosince 2023 v Klánovickém lese a na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy. Nicméně v daném případě ještě nebylo uzavřeno vyšetřování a ani odborná, ani laická, ani zákonodárná veřejnost nezná patřičné detaily o případu, například motiv. Bez těchto znalostí není možné správně vyhodnotit, zda v daném případě došlo k selhání systému, jednotlivce, legislativy nebo kombinací více faktorů. Je proto nemístné se v této novele na tyto události odkazovat a vnější pozorovatel by mohl nabýt dojmu, že se jedná pouze o politické gesto „něco udělat, něco zakázat“ a to bez jakékoliv přímé vazby na tento tragický případ. Posoudil navrhovatel, zda by tato opatření měla vůbec nějaký vliv na daný případ sériové masové vraždy? Pokud ano, necht' tuto analýzu neprodleně zveřejní.

Nelze souhlasit ani s některými pasážemi doprovodné důvodové zprávy (DZ). Viz další připomínky.

PŘIPOMÍNKA 2:

K §39, odstavec 6) navrhujeme definovat přímo do zákona výčet těchto podezřelých jednání.

Variantně:

Doplnit odstavec 7), který zní: „Vláda stanoví nařízením důvody, které v souvislosti s převodem zbraně nebo střeliva nebo právním jednáním směřujícím k takovému převodu, lze důvodně považovat za podezřelé.“

Variantně:

§39, odstavec 6) a k §76d, odstavec 7): Navrhujeme vypustit bez náhrady.

Odůvodnění:

Z dosavadních jednání k danému bodu neplyne žádná jednoznačná definice, co to je „podezřelá transakce“. V důvodové zprávě navrhovatel dokonce sám uvádí „Z principu nelze takové podezřelé jednání přesně definovat..“. Zároveň však návrh zavádí sankci pro podnikatele za přestupek neoznámení takového jednání, a to až ve výši 500.000 Kč.

Co jsou například nenávistné výroky? Když se u obchodníka potkají dva kamarádi a oba si postěžují „na svojí starou“? Nebo když si před obchodníkem postěžuje, že na „základě dnešních novinových titulků nám chce zkorumpovaná vláda sebrat důchod.“? Jak lze definovat „nákup neobvyklého množství nadlimitních zásobníků“? Je to třeba 10 ks pro sportovního střelce moc?

Jakým způsobem bude správní orgán prověřovat a prokazovat, že daná transakce byla podezřelá a tudíž, že ji měl obchodník povinně nahlásit? Na základě současných zkušeností, kdy pracovníci SKPV telefonicky obtěžují legální držitele, nebo je dokonce obtěžují návštěvou doma či v zaměstnání, a to bez jakéhokoliv důvodného podezření či zaprotokolování, se bohužel nelze vždy spoléhat na to, že bude policie či správní orgán postupovat v souladu s předpisy. V kombinaci s tím je pak naprosto nežádoucí zavádět do zákona ustanovení, která jsou špatně definovaná, nejasně vymahatelná a zároveň za ně hrozí značné až likvidační sankce.

Proto navrhuje tyto podezřelé transakce definovat v zákoně či podzákoném předpise. Variantně navrhuje bod vypustit.

Tato připomínka je zásadní.

PŘIPOMÍNKA 3:

§57 navrhuje zachovat v původním znění (tedy v tom současně platném).

Naopak navrhuje změnit § 56 následovně (změny zvýrazněny):

„§ 56 Zadržení zbraně, střeliva nebo dokladu

(1) Příslušník policie je oprávněn zadržet zbraň kategorie A, A-I, B, C, C-I nebo D, střelivo, černý lovecký prach, bezdýmný prach, zápalky, zbrojní průkaz, zbrojní licenci, průkaz zbraně, zbrojní průvodní list pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva, povolení k vývozu podle zákona o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, evropský zbrojní pas, povolení k přepravě nebo hlášení přepravy zbraní a střeliva podle § 50 nebo 50a, aby jejich držitel zabránil v jednání, kterým porušuje povinnost nebo nedodrжуje zákaz stanovený tímto zákonem.

(2) Příslušník policie je oprávněn zadržet zbraň kategorie A, A-I, B, C nebo C-I, střelivo do této zbraně, zbrojní průkaz, zbrojní licenci, průkaz zbraně nebo zbrojní průvodní list pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva, povolení k vývozu podle zákona o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů, evropský zbrojní pas, v němž jsou zapsány zbraně kategorie A, A-I, B, C nebo C-I, povolení k přepravě nebo hlášení přepravy zbraní a střeliva podle § 50 nebo 50a, pokud

a) existuje důvodné podezření, že u držitele zbrojního průkazu došlo k takové změně zdravotního stavu, která může v souvislosti s nakládáním se zbraní představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob,

b) byl odňat zbrojní průkaz podle § 27 odst. 1 písm. a), b) nebo c) nebo zbrojní licence podle § 36 odst. 1 písm. b) nebo § 36 odst. 2 a dosavadní držitel zbrojního průkazu nebo zbrojní licence neodevzdal průkaz zbraně, zbraň a střelivo příslušnému útvaru policie, nebo

c) je dán důvod pro zajištění podle § 57 odst. 1 a existuje důvodné podezření, že další nakládání se zbraní nebo střelivem držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence může představovat ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života nebo zdraví jiných osob.

(3) Příslušník policie je oprávněn zadržet zbraň kategorie A, A-I, B, C nebo C-I, střelivo do této zbraně, nebo související doklad nebo listinu, jestliže na základě odůvodněné informace či stanoviska orgánu veřejné moci příslušný útvar policie rozhodl, že osoba, která s nimi

nakládá, představuje vážné nebezpečí pro vnitřní pořádek nebo bezpečnost.

(4) Pokud držitel zbrojního průkazu nebo držitel zbrojní licence na výzvu příslušníka policie neprodleně neodevzdá věci, které mají být zadrženy podle odstavce 2, nebo nesdělí místo jejich uložení a neumožní jejich převzetí policií, je příslušník policie oprávněn vstoupit do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek, lze-li důvodně předpokládat, že se zde tyto věci nalézají, a zadržet je.

(5) Příslušník policie může zadržet zbraň nebo střelivo podle odstavce 1 v místě jejich dosavadního uložení a současně zabránit přístupu k nim osobě, které byly zbraň nebo střelivo zadrženy, nebo jiné neoprávněné osobě, je-li to odůvodněno jejich množstvím nebo velikostí.

(6) Příslušník policie, který zadržel věc uvedenou v odstavcích 1 a 2 a 3, vydá jejímu držiteli na místě potvrzení o převzetí zadržené věci a neprodleně ji odevzdá s uvedením důvodu zadržení příslušnému útvaru policie.

(7) Pominou-li důvody, které vedly k zadržení zbraně, střeliva nebo dokladu, musí být tyto věci útvarem policie, u něhož jsou v úschově, bez zbytečného odkladu vráceny po předložení vydaného potvrzení tomu, komu byly zadrženy. Pokud není ten, komu byly věci zadrženy, totožný s jejich vlastníkem, musí být věci vráceny jejich vlastníkově.

(8) V případě, kdy příslušný útvar policie či osoba, proti které bylo postupováno dle odstavce (3) prokáže, že daná informace či stanovisko orgánu veřejné moci bylo nepravdivé, účelově zkreslené či záměrně neúplné, pak orgán veřejné moci uhradí kompletní náklady řízení a zadržení, zajištění či uložení zbraní a střeliva a škodu způsobenou dotčenému držiteli.

(9) Vláda stanoví nařízením, které orgány veřejné moci jsou oprávněny podat informaci nebo stanovisko podle odstavce 3.“

*Odůvodnění: Návrh předkladatele se zásadně odlišuje od ustanovení schváleného v NZOZ účinného od 2026. A je třeba zdůraznit, že i proti jeho znění jsme měli v průběhu přípravy zákona značné výhrady. Navrhované znění není identické s tím, které bylo schváleno v NZOZ. Například zavádí možnost zajišťovat i zbraně kategorie D. Nicméně z titulu kategorie o těchto zbraních nemá stát (na rozdíl od zbraní kat A až C) přehled, protože nejsou nikterak registrovány. Tato vlastnost implikuje několik zásadních otázek. Zaprvé není zřejmé, jak se policie popasuje se „stanoviskem OVM, že dotyčná osoba představuje nebezpečí, protože drží vzduchovku nebo znehodnocenku“. Policie nemá jak vyloučit, že se nejedná o osobu držící zbraň kategorie D, než provést ve všech jejích nemovitostech domovní prohlídku. **Důsledkem toho je, že na základě tohoto ustanovení lze za účelem zajištění zbraně kategorie D provést na základě stanoviska OVM domovní prohlídku bez soudního rozhodnutí libovolné osobě v ČR.***

V důvodové zprávě k danému bodu navrhovatel uvádí: „Zajištění bude v případě zajištění provedeného z nově doplňovaného důvodu dle § 57 odst. 2 písm. b) zákona o zbraních trvat po dobu, po kterou budou trvat důvody, které k zajištění vedly, tzn. dokud bude trvat obava z toho, že držitel zajištěných věcí, dokladů a listin, je s ohledem na skutečnosti uvedené ve stanovisku nebo informaci orgánu veřejné moci vážným nebezpečím pro vnitřní pořádek nebo bezpečnost.“

Toto je s ohledem na absolutní nedefinovanost daného procesu a na absenci standardních opravných prostředků v právním státě naprosto nepřipustné.

Sám navrhovatel uvádí, „že se v konkrétních případech může jednat o velmi různorodou a širokou škálu bezpečnostně relevantních skutečností“. Pak lze ovšem předpokládat, že může jít i o informace od OVM, kteří prostě uvedou, že se daného držitele bojí (třeba proto, že chodí ozbrojen

vyzvedávat děti do školky). Je proto nejasné, jak se v daném případě policie popasuje se situací, kdy OVM bude průběžně trvat, že jeho obavy přetrvávají. Nelze vyloučit aplikaci, kdy OVM bude setrvale trvat na těchto obavách a policie na základě emocí (například po činu podobném těm z prosince 2023) bude dotyčnému trvale zajišťovat zbraně.

Jedinou obranou by pak teoreticky mohl být soudní přezkum (jak avizoval veřejně i ministr vnitra). Nicméně tento postup je sám o sobě nejasný. Není jasné, proti jakému procesu by se dotyčný soudně bránil a jak by se soud vypořádával se situací, že nebyly využity ostatní opravné prostředky (protože nejsou nikterak definovány). Zároveň je naprosto nepřijatelné, aby tímto způsobem byl legální držitel zbraní nucen se soudně domáhat svých práv, protože nějaký OVM (například školní jídelna v mateřské škole) ho považuje za nebezpečí pro vnitřní pořádek a bezpečnost. Náklady takového soudního sporu by zjevně (bez lepších definic v zákoně) opět nesl bezúhonný žadatel.

Bez jasně definovaného procesu by takový postup reálně převrátil naruby dosavadní nárokové vydávání zbrojních průkazů a nákupu zbraní. A toto je v současné svobodné demokratické společnosti naprosto nepřijatelné.

Jsme připraveni se bavit o lepších definicích takového procesu tak, aby princip navrhovaného ustanovení mohl být zachován, proto navrhujeme přepracovat mechanismus „zadržování/zajišťování zbraní na základě stanoviska OVM“ do § 56.

Tím budou zachovány další procesní mechanismy § 56 a §57, včetně lhůt a opravných prostředků a zákon tak zůstane konzistentní a bude nadále pro všechny držitele platit rovnost před zákonem.

Zároveň navrhujeme omezit podzákonným předpisem rozsah, jakých OVM se toto oprávnění reálně dotkne. Opravdu nepovažujeme za správné, aby každý OVM měl toto oprávnění. Viz Rejstřík OVM:

<https://portal.gov.cz/organy-verejne-moci/>

Tato připomínka je zásadní.

PŘIPOMÍNKA 4:

K důvodové zprávě:

Obecně k důvodové zprávě upozorňujeme (jak psáno výše), že v bodech 1, 4, 6, 8 je drobná nepřesnost.

Odůvodnění: Navržené znění ustanovení o zajišťování zbraní na základě informace či stanoviska orgánů veřejné moci NENÍ stejné jako to, které bylo nedávno schváleno v novém zákoně o zbraních, který nabyde účinnosti 1.1.2026.

S bodem 10 důvodové zprávy nelze souhlasit. Navrhujeme doplnit pasáž o značném korupčním potenciálu na straně Orgánu veřejné moci.

Odůvodnění: V bodě 10. DZ chybí značný korupční potenciál navrhovaného ustanovení o „preventivním zajištění zbraní na základě informace od OVM“. Vzhledem k tomu, že v daném navrhovaném ustanovení není nikterak popsán proces, jakým dojde k přezkumu dotyčného procesu a zároveň není zřejmé, jaké sankce budou uplatněny na OVM, který tímto ustanovením bude svévolně nahlašovat nepohodlné občany, kterým bude následně policií zajištěna zbraň, pak lze předpokládat, že dříve nebo později napadne někoho jakýkoliv OVM korumpovat tak, aby tuto proceduru vyvolal.

V bodu 11 důvodové zprávy navrhujeme doplnit zmínku, že s danými držiteli či nabyvateli zbraní již

před samotným procesem nákup přišla do kontaktu policie a že s nimi přichází do kontaktu pravidelně. Při kontrolách, při vydávání nákupních povolení na zbraně kategorie B. Při registraci všech zbraní dle zákona o zbraních.

Odůvodnění: V bodě 11. DZ lze spatřovat neopodstatněný alibismus, pravděpodobně hnaný politickou objednávkou. Pokud je totiž povinné hlášení podezřelých transakcí odůvodněno tím, že obchodníci přicházejí s nabyvateli zbraní do přímého styku, pak je potřeba připomenout, že policie do přímého styku s danými nabyvateli a držiteli přichází též, a to dokonce dříve než samotný obchodník. Každý držitel legální zbraně dle zákona o zbraních musí projít sofistikovaným procesem získání zbrojního průkazu a jak při něm samotném, tak i při následných akvizicích zbraní je v pravidelném kontaktu s policií. Při podání žádosti o získání ZP, při zkoušce odborné způsobilosti, při žádosti o nákupní povolení zbraní kat. B, při registraci každé zbraně a pak při pravidelných kontrolách. Zároveň je policie oprávněna provádět například kontroly na střelnicích, závodech či honech. A tyto kontroly provádí.

V bodě 13. důvodové zprávy navrhujeme doplnit pasáž o negativním dopadu návrhu na územní samosprávné celky dané ztrátou důvěry občanů po přílišném užívání navrhovaného §57, odst. 2), písm. b).

Odůvodnění: V bodě 13. DZ chybí uvedený negativní dopad na územní samosprávné celky v podobě ztráty důvěry občanů v tyto územní samosprávy poté, co tyto OVM začnou daný institut nadužívat či zneužívat proti nepohodlným občanům či politické konkurenci.